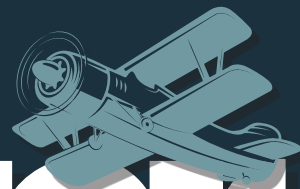

HISTORICAL FLYING CLUB

newsletter

01/2023

STAVBA REPLIKY SOPWITH TRIPLANE PŘED FINIŠEM

Projekt stavby trojpláňníku Sopwith Triplane, který financuje Historical Flying Club, úspěšně pokračuje. V závěru roku 2022 byly práce rozděleny na dílnu v Praze a letecké muzeum. V pražské dílně proběhla 22. prosince úspěšná zátěžová zkouška křídel za účasti technika Letecké amatérské asociace, která prokázala jejich pevnost a umožnila pokračovat ve stavbě křídel a jejich potažení.

V leteckém muzeu pokračovaly práce na instalaci palivových čerpadel, ovládacích mechanismů, hadic a kohoutů na straně benzínu i oleje. Samostatnou akcí bylo zhotovení výfuku k 7 válcům z nerezových trubek, což zajistila firma Lipraco. Petr Handlík společně

Vážení a milí členové HFC,

další velký milník je před námi – dokončení nádherného trojpláňníku Sopwith Triplane míří do cílové rovinky. Na letounu financovaném z prostředků Historical Flying Clubu je samozřejmě ještě velká spousta práce, ale pohled na drak už teď říká, že tento stroj bude patřit k ozdobám sbírek Leteckého muzea Metoděje Vlacha v Mladé Boleslavi. Jako již tradičně při jeho stavbě leží největší odpovědnost na Petrovi a Vladimírovi Handlíkových, na které teď čekají dokončovací práce a v samotném finále i zalétávání. A před námi se začíná rýsovat další nový projekt, stavba repliky letounu Sopwith Pup...

Více o těchto dvou projektech najdete v článcích aktuálního newsletteru, stejně jako termíny dalších zajímavých akcí, na kterých se Historical Flying Club podílí. Za HFC vám přeji příjemné čtení a hodně zážitků!

Váš, Vítězslav Kodým

s Jiřím Hyblerem dokončovali detaily přístrojové desky, která bude osazena originálními přístroji z Anglie z roku 1916. Tím bude naše replika přesná ve všech detailech včetně pilotního prostoru.

Na konci ledna byl celý letoun smontován pomocí provizorních lan, aby bylo možné zkontrolovat rozměry profilových drátů objednaných ve Skotsku. Na letoun byl namontován motor, motorový kryt, kulomet, křídla i ocasní plochy a celý kompletní letoun byl zvážen. Bylo zjištěno, že těžiště letounu před potažením odpo-

STAVBA REPLIKY SOPWITH TRIPLANE PŘED FINIŠEM

vídá našemu projektu i letounu postavenému podle stejné dokumentace, který létá v Anglii na letišti Shuttleworth. Celková váha letounu činila 408 kg.

4. února 2023 byl kompletní letoun v kostře vytlačen ven na travnatou plochu a mohl být poprvé v sestaveném stavu vyfotografován. Fotografie Petra Kolmanna venku i v noci uvnitř muzea ukazují na krásné tvary našeho letounu. Po několika dnech byl letoun rozmontován a křídla odvezena do pražské dílny k potažení. Bylo dohodnuto, že potažení bude provedeno stejně jako u originálu - po přilepení a vypnutí potahu bude potah přišit a švy přeportovány. Takto dokončená křídla i ocasní plochy byly v březnu dovezeny do leteckého muzea, kde probíhá jejich nabarvení, které celé provádí Petr Handlík, vodou ředitelnými barvami. Šablony pro nápisy i další znaky na křídlech i trupu zhotovuje Jiří Hybler. V nejbližší době bude dokončena elektroinstalace, hadicové systémy i přístrojová deska a trup bude připraven k potažení, které proběhne v leteckém muzeu.

NOVÝ PROJEKT HFC: ANGLICKÁ STÍHAČKA SOPWITH PUP

Historical Flying Club připravuje ve spolupráci s Nadačním fondem letadla Metoda Vlacha nový projekt - a sice anglickou stíhačku z období 1. světové války Sopwith Pup. Letoun ve zmenšené verzi létá v Mladé Boleslavi již od roku 2005 a dělá radost pilotům pro svou dobrou ovladatelnost i divákům pro své krásné a ladné tvary.

Po dokončení repliky letounu Sopwith Triplane se nabízí možnost postavit letoun Sopwith Pup ve skutečné velikosti a podle původních výrobních výkresů. Oba letouny by pak mohly létat společně a předvádět divákům dobu v letech 1916 až 1917. Probíhají přípravná jednání s konstruktérem a stavitelem Ing. Petrem Taxem a je připravován časový plán pro stavbu letounu.

Historie letounu

Sopwith Pup byl britský stíhací letoun nasažený v 1. sv. válce, vyráběný firmou Sopwith Aviation Company a jeho oficiální název byl Sopwith Scout. Dostal přezdívku „štěně“, protože vypadal jako menší verze dvoumístného letounu. Své bojové jméno dostal od brigádního generála W. Seftona Branckera, který, když tento letoun poprvé uviděl vedle většího a podobně koncipovaného stroje téže firmy spontánně zvolal: „Dobrý bože! Váš Sopwith 1½ Strutter má štěňátko!“

Také vznik tohoto letounu v roce 1915 byl poněkud netypický, protože nevznikl na základě žádných, předem daných vojenských specifikací či dalším vývojem bojového typu. Konstruktor Herbert Smith zvolil malý jednomístný dvouplošník, který používal zkušební pilot továrny Sopwith Harry Hawker jako svůj osobní stroj. Letoun byl postaven zcela v souladu se zvyklostmi té doby na základě zkušenosti a citu. Konstrukční výkresy byly prý provedeny v měřítku 1:1 přímo na podlaze

dílny. Prototyp poháněný motorem Gnome o výkonu 50 koňských sil nebyl ještě vybaven křídélky, ale k řízení využíval kroucení křídel. Konečný prototyp slavného Pupu byl dokončen v únoru 1916. Letoun měl zesílenou konstrukci trupu, křídélka a vylepšený vzpěrový systém. Pohon zajišťoval rotační motor Le Rhone o výkonu 80 koní. První Pupy se objevily na frontě ve Francii v listopadu 1916 u nové 8. letky RNAS.

Sopwith Pup byl velmi uznávaný letoun. Byl příjemný na pilotáž, jednoduchý na údržbu a spolehlivý. Jeho velká křídla byla výhodná pro stoupání i obratnost, především ve vysokých výškách. Jeho motor měl nižší výkon než motor německého Albatrosu D.III., ale podle vyjádření britského leteckého esa Jamese McCuddena byl schopen dvou otoček na prostoru, která Albatros potřeboval k jednomu otočení.

Letoun byl použit s velkým úspěchem u jednotek RFC i RNAS. První stroje zapojily se do právě probíhajících bojů na řece Sommě. Na podzim roku 1917 byl Sopwith Pup u fronto-

vých jednotek nahrazován typem Sopwith Camel a naopak od července 1917 byl nasažen v záloze k obraně proti německým těžkým bombardérům Gotha a vzducholodím Zeppelin. Některé tyto stroje nesly kromě kulometu i 8 raket typu Le Prieur.

Letouny Sopwith Pup jednotek RNAS byly také součástí hledání cesty létání z paluby lodí. První takový let byl proveden 28. června 1917. Startoval při tom z šestimetrové plošiny, umístěné na lehém křižníku HMS Yarmouth. Složitější však bylo přistání na letadlové lodi. Druhého srpna 1917 se stal Sopwith Pup pilotovaný Edwinem Dunningem prvním letounem, který přistál na palubě pohyblivé se letadlové lodi. Při přistání ho rukama zachytil a brzdil palubní personál. Dunning se při třetím pokusu o přistání zabil, když se jeho Pup převrhl přes okraj lodi.

Ke konci války byl letoun Sopwith Pup, pro svou nezákladnost a příjemnou pilotáž, používán u jednotek RAF jako cvičný letoun. Celkem jich bylo vyrobeno 1770 kusů.

Vladimír Handlík

CO NÁS ČEKÁ V ROCE 2023?

19. 5. 2023	Noc muzeí – netradiční prohlídka LMMV, Mladá Boleslav
2. 9. 2023	Škoda Classic Tour – finále jízdy 200 veteránů v LMMV, Mladá Boleslav
8. 9. 2023	Létáme pro vás, akce pro členy HFC v LMMV Mladá Boleslav
12. 9. 2023	Rodinný den s HFC , LMMV Mladá Boleslav
28. 10. 2023	Oslavy založení republiky , LMMV Mladá Boleslav
28. 11. 2023	Valná hromada HFC , LMMV Mladá Boleslav